

OPERA, LA EA ACASĂ

(Daniela Caraman Fotea – 9 august 2016)

Așa se prezintă genul liric sub condeii lui COSTIN POPA. Volum după volum, autorul ctitorește o istorie panoramică, complexă, comentată cu aleasă PRICEPERE. Spre bucuria noastră, cei mai lipsiți de informație, dar avizi de ea. Pentru că, spre regretul meu, constat că ea, informația culturală este azi mai săracă decât era în alte vremi... Așa gândeam aflând de apariția lucrării OPERA CELESTĂ, opus nr.8 în seria cărților semnate de autor. Primind-o, citind-o din scoarță în scoarță, mi-am dat seama că titlul putea fi și MUZICA, LA EA ACASĂ. Deși, creația lirică rămâne corolarul, volumul cuprinde materiale, comentarii (2014-2016), extinse și pe alte zone ale artei sunetelor. Foarte bine. Rezultatul este la rândul său, delectant.

Costin Popa are un foarte special FLER al evenimentului. Îl descoperă, îl consumă, oferindu-ni-l apoi în formulă... 4D! Altfel spus, din unghiuri foarte diferite, dar relevante în ceea ce au esențial. Așa cum știe el, cel mai bine: CINEMATOGRAFIC, așa spune. Pentru că, după lectură, rămâi cu senzația (certă) că ai fost de față. Martor ocular. Într-atât este de plastică expunerea; de completă, colorată, bogată în detalii semnificative și, evident de mare interes. De aceea, orice nouă apariție editorială semnată COSTIN POPA, are valoarea unui document, este un act creator, pentru vremurile de azi, atât de vrăjmașe promovării prin tipar a culturii, chiar salvator.

Volumul, extins (428 de pagini) m-a interesat în mod deosebit pentru cele comunicate: premiere naționale, în București dar și ale marilor scene lirice din țară, festivalurile notate, dar, mai ales pentru două teme, cred eu importante, mai ales pentru muzica de operă: fenomenul (chiar a dobândit proporțiile unui astfel de concept) privind translarea temporală care are loc în regia spectacolelor (mai ales la noi), dar și pe mapamond. În ce mă privește, ca mare iubitor de muzică, tendință discutabilă. Ambianța unei montări are rolul ei în desfășurarea acțiunii, dar nu este element de primă importanță. Cum să te bucuri de armonia unei muzici creată cu secole în urmă și prezentată în zeci de versiuni îngemănare cu sunetul, cu libretul, când soliștii (bieteii de ei) sunt nevoiți să evolueze printre maldăre de... trențe, luate de la second hand? Ori montarea unei capodopere a belcanto-ului – Norma de Bellini, pe continentul negru? Da, în... Africa.... Sau Manon de Massenet pe un aeroport... Ce-ai zice despre un Faust având în scenă, dominatoare, o imensă piesă industrială, rotitoare??

Și exemplele pot continua. Dar, e bine că suntem informați... Ce departe este Traviata în blugi!

Costin Popa are în structura sa o coordonată de sensibilitate, de solidă educație. Nu este adeptul unor comentarii abrupte, dure. Chiar dacă ar fi cazul. Este un perfect diplomat. Dar are calitatea de a se exprima... printre rânduri. Lasă cititorul să conchidă singur, să-și creeze propriul gând. Chiar dacă, o personalitate asemeni Directorului general al Deutsche Oper am Rhein, prof. dr. Christoph Mayer, consideră că regia chiar dacă este tradițională sau modernă, sau provocatoare, trebuie să fie interesantă. Să nu stai în fotoliu și să te plictisești...

Îmi aduc aminte de spusele, nici când uitate, ale muzicologului Petre Codreanu: Opera este obrazul subțire al culturii. Așa cred că trebuie să și rămână... Mai ales la noi care (mai) avem regizori cu idei benefice, talentați și pasionați de meseria (cea adevărată), dirijori cu personalitate, care nu tind să devină doar executanți...

O a doua coordonată de maximă importanță a volumului este aducerea în prim plan a activității pe care voci notabile românești o desfășoară (și) peste hotare. Iată, doar la Dusseldorf și Duisburg activează OPT tineri: Adela Zaharia, Adrian Sâmpetean, Bogdan Baci, Bogdan Taloș, Ovidiu Purcel, Brigitta Kele, Luiza Fatyol, Ramona Zaharia. Nu mai vorbesc de amplele și foarte interesante păreri din interviurile luate celor care obțin aplauze în marile teatre ale lumii, de pe continent ori de peste ocean (Adrian Sâmpetean, Elena Moșuc).

Citiți cartea și vă bucurați... Mai ales de îndemnarea punerii în pagină a ideilor, de comentariile docte și atât de complexe (pe specialitate) ale lui Costin Popa – un erudit al analizelor muzicii pe care o slujește cu ardentă pasiune, de o viață.

În final, un complex capitol rezervat aparițiilor muzicologice, care în perioada abordată (ultimii doi ani), vizează performanța, unicatul: lucrările prof. univ. dr. Grigore Constantinescu: monografia dedicată sopranei Emilia Petrescu, cele două volume, II și III din seria Nocturn și diurn în muzică, și monumentală frescă, Patru secole de lied. Gândurile Ruxandrei Donose, punctate de Oltea Șerban Pârâu, Un chihlimbar în soare – isoria deceniului în care Smaranda Oțeanu Bunea a modelat gustul și educația micilor ascultători la Opera Comică pentru Copii, discul ce omagiază glasul excepțional al tenorului Ion Buzea și trilogia dedicată de Sony Classical, Elenei Moșuc.

Ai ce citi, iubite meloman. Avem cu ce ne împodobi bibliotecile și sufletul iubitor de muzică! Grație neobositului Costin Popa. Nu mă sfiesc a-l numi un unicat pe cât de trebuitor, al vremurilor (vitrege), de acum, mai ales pentru arta sunetelor în context editorial.